

**ความรู้ และความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ของนิสิต
สาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

**Knowledge and Attention to Receive Knowledge about Young Smart
Farmer of Agricultural and Environmental Education Students, Faculty of
Education and Development Science, Kasetsart University**

ระวี สัจจโสภณ¹, วราภรณ์ แยมทิม², สุภาสิณี นุ่มเนียม³, จุฑาทิพย์ ถาวรรัตน์⁴
Ravee Sajjasophon¹, Varaporn Yamtim², Supharsini Numniam³, Chutathip Thawornratana⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 160 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมากที่สุด (2) ความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา นิสิตส่วนใหญ่สนใจรับความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่ วันที่นิสิตส่วนใหญ่สะดวกรับความรู้มากที่สุด คือ วันพุธ ในเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม และเดือนตุลาคม ระหว่างช่วงเวลา 13.00-16.00 น. สถานที่ที่นิสิตส่วนใหญ่สะดวกรับความรู้ คือ ฟาร์มนิสิตภาควิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลเกษตร และชุมชน ห้องสัมมนาคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ และอาคารศูนย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน วิธีการรับความรู้คือ การบรรยาย การศึกษาดูงาน และการสาธิต ความถี่ในการรับความรู้คือ 1 ครั้ง/เทอม หน่วยงานที่นิสิตส่วนใหญ่ต้องการให้เป็นผู้ให้ความรู้ คือ ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลเกษตร และชุมชน ช่องทางที่สะดวกในการรับความรู้คือทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ในการรับความรู้ที่นิสิตส่วนใหญ่ต้องการคือแผ่นพับ

คำสำคัญ: ความรู้, ความสนใจรับความรู้, เกษตรกรรุ่นใหม่

^{1,2,3,4} คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต Email: fedurvs@ku.ac.th

^{1,2,3,4} Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

¹ Email: fedurvs@ku.ac.th

² Email: feduvpya@ku.ac.th

³ Email: fedusnm@ku.ac.th

⁴ Email: feductt@ku.ac.th

Abstract

This research aims to study the level of knowledge and attention to receive knowledge about young smart farmer of agricultural and environmental education students. The sample group consisted of 160 students. Data were collected by using questionnaires. Data analyzed by using frequencies and percentages.

The research findings were as follows: (1) Level of knowledge about young smart farmer of the students was at the highest level. (2) Attention to receive knowledge about young smart farmer of the students found that; the students interested to receive knowledge content about the concept of young smart farmer. The most convenient day for students is Wednesday in November, December and October during the period 13.00-16.00. The most convenient place to receive knowledge is department of human and community resource development farm, faculty of education and development sciences's seminar room, and Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus Convention Center. The method to receive knowledge is lecture, study tour and demonstration. The frequency of receiving knowledge is one time per semester. The agencies that students want to be a knowledge facilitate is Department of Human and Community Resource Development. The most convenient way of the students to receive knowledge is via an internet and printing media for receiving knowledge that students want is a brochure.

Keywords: Knowledge, Attention to Receive Knowledge, Young Smart Farmer

บทนำ (Introduction)

ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตภาคเกษตรรายใหญ่อันดับ 5.8 ล้านครัวเรือน ประชากร 22.7 ล้านคน หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 35 ของประชากรทั้งประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2551 ประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.87 หรือประมาณ 400,000 คนต่อปี เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ อาทิ ลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง เกษตรกรวัยทำงานลดลงเนื่องจากสังคมไทยกำลังจะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุที่สมบูรณ์แบบใน พ.ศ.2568 (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงมีนโยบายปฏิบัติการเกษตรของประเทศไทย (พ.ศ. 2556 - 2561) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ กรมส่งเสริมการเกษตรมีการพัฒนาเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปี 2558 การพัฒนา “Young Smart Farmer” หรือที่เรียกภาษาไทยว่า “เกษตรกรรุ่นใหม่” เป็น 1 ใน 10 สาขาหลักที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเพื่อพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็น Smart Farmer พัฒนาให้เป็นต้นแบบและสามารถสืบทอดอาชีพการเกษตรต่อไป ซึ่งจะมีการคัดกรองตามคุณสมบัติพื้นฐาน 6 ข้อ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560)

เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young smart farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร ไม่จำกัดเพศ อายุระหว่าง 17 - 45 ปี มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อม (นลทวรรณ มากหลาย, 2557) ในปัจจุบันได้รับความสนใจจากบุคคลรุ่นใหม่จำนวนมาก แต่ปัญหาที่พบคือบุคคลรุ่นใหม่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง

เกษตรกรรมใหม่ที่ถูกต้อง จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความรู้และความสนใจรับความรู้ของนิสิตเพื่อพัฒนาความรู้แก่นิสิตในฐานะคนรุ่นใหม่ให้มีขีดความสามารถด้านการเกษตร สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น นอกจากนี้แนวคิดเกษตรกรรมใหม่มีการนำเทคโนโลยีเข้าไปผสมผสาน ซึ่งล้วนแต่เป็นการนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (กลุ่มพัฒนาเยาวชนเกษตรกร กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560)

เนื่องจากนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลรุ่นใหม่ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลิตนิสิตที่มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการทางด้านความรู้ให้นิสิตนำไปปรับใช้ในการเกษตรและการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรโดยตรง ทั้งหลักสูตรมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนในปัจจุบันในด้านการทำการเกษตร อันเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมและผลักดันให้แนวคิดเกษตรกรรมใหม่ขยายตัวมากขึ้นและสนใจไปเข้าร่วมเป็นเกษตรกรรมใหม่ต่อยอดฐานความรู้เดิมที่ได้รับการศึกษาไปจากสาขาวิชา ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการทำวิจัยในเรื่องความรู้และความสนใจรับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเกษตรกรรมใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่
2. เพื่อศึกษาความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ได้สำรวจข้อมูล 2 ประเด็น ได้แก่ ความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ และความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ โดยอ้างอิงจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากประชากรนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 255 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 160 คน

ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2561 ถึง 28 พฤศจิกายน 2561

ประโยชน์ที่ได้รับ (Advantage)

ภาควิชาการพัฒนาระบบนิเวศและชุมชน สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความรู้และความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรในการเรียนการสอนต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 255 คน (ข้อมูลจากงานบริการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ พ.ศ. 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา จำนวน 160 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่างและการเลือกตัวอย่างดำเนินการดังนี้

1. ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างประชากรโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ดังนี้

สูตรที่ใช้คำนวณ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนในกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{255}{1+255(0.05)^2}$$

$$n = \frac{255}{1.64}$$

$$n = 155.49$$

$$n \approx 156$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 156 คน

*หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการอย่างน้อย 156คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บเพิ่ม 4คน รวมทั้งหมดเป็น 160คน เนื่องจากการเก็บแบบสอบถามอาจเกิดการผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนได้ จึงเก็บเพิ่มเพื่อป้องกัน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งนิสิตทั้งหมดออกเป็น 4 ชั้นปี ตามจำนวนของนิสิตแต่ละชั้นปี และทำการคำนวณหาตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของนิสิตแต่ละระดับชั้น

โดยใช้สูตรการแบ่งชั้นภูมิดังนี้

$$n = \frac{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดของชั้นนั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 156$$

ผลแสดงดังตาราง

ชั้นปี	จำนวนทั้งหมด (คน)	จำนวนที่ต้องการ (คน)
ชั้นปีที่ 1	90	56
ชั้นปีที่ 2	49	31
ชั้นปีที่ 3	60	38
ชั้นปีที่ 4	56	35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบประเภท ถูก-ผิด และแบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิดแบบเลือกคำตอบเดียว

ข้อมูลที่ต้องการถามในแบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ประสบการณ์รับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ ลักษณะของคำถาม คือ คำถามปลายปิดแบบเลือกคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 คือ ความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) แนวคิดของเกษตรกรรมใหม่ 2) ความหมายของเกษตรกรรมใหม่ 3) คุณสมบัติตามเกณฑ์ของเกษตรกรรมใหม่ 4) ศักยภาพของเกษตรกรรมใหม่ และ 5) ประโยชน์ของการเป็นเกษตรกรรมใหม่ ลักษณะของคำถาม คือ แบบทดสอบประเภท ถูก – ผิด

เกณฑ์ในการประเมินมีดังนี้

คำถามมี 15 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน

จัดระดับคะแนนดิบ $(15-0)/5 = 3$ (ช่วงห่างของคะแนนดิบในตารางด้านล่าง)

นำคะแนนดิบมาทำเป็นร้อยละ $((\text{คะแนนที่ได้} \times 100)/\text{คะแนนเต็ม})$

เกณฑ์	คะแนนดิบ	ร้อยละ
มากที่สุด	12.00 – 15.00	80.00 - 100.00
มาก	9.00 – 11.00	60.00 - 79.99
ปานกลาง	6.00 – 8.00	40.00 - 59.99
น้อย	3.00 – 5.00	20.00 - 39.99
น้อยที่สุด	0.00 – 2.00	0.00 - 19.99

ตอนที่ 3 คือ ความสนใจรับความรู้ เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 10 ด้าน ได้แก่ 1) เนื้อหาที่สนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 2) วันที่สะดวกรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 3) เดือนที่สะดวกรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 4) ช่วงเวลาที่สะดวกรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 5) สถานที่ที่สะดวกรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 6) วิธีการรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 7) ความถี่ในการรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 8) หน่วยงานที่ให้ความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ 9) ช่องทางที่สะดวกในการรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ และ 10) สื่อสิ่งพิมพ์ในการรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมใหม่ ลักษณะของคำถาม คือ คำถามปลายปิดแบบเลือกคำตอบเดียว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจำนวน 160 ชุด ซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาครบทั้งหมด 160 ชุด จากนั้นนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าเป็นแบบสอบถามที่

สามารถนำมาใช้ได้จำนวน 160 ชุด จากนั้นนำข้อมูลมาลงตารางคะแนนตามรหัสที่กำหนด และผลที่ได้ก็นำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
3. ข้อมูลความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย (Result)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตอนที่ 3 ความสนใจรับความรู้ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ดังรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ประสพการณ์รับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ พบผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ (n=160)
เพศ	ชาย	40	25.00
	หญิง	120	75.00
ชั้นปีที่กำลังศึกษา	ชั้นปีที่ 1	56	35.00
	ชั้นปีที่ 2	31	19.38
	ชั้นปีที่ 3	38	23.75
	ชั้นปีที่ 4	35	21.88
	ประสพการณ์รับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	ไม่เคยรับความรู้	92
เคยรับความรู้		68	42.50

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 75.00 และ 25.00) ตามลำดับ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

(ร้อยละ 35.00 23.75 และ 21.88 ตามลำดับ) จำนวนนิสิตที่ไม่เคยรับความรู้มากกว่านิสิตที่เคยรับความรู้ (ร้อยละ 57.50 และ 42.50 ตามลำดับ)

ตอนที่ 2 ความรู้ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบประเภทถูก - ผิด โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ พบผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของนิสิตจำแนกตามความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) (n=160)

ระดับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ระดับมากที่สุด	120	75.00
มีความรู้ระดับมาก	36	22.50
มีความรู้ระดับปานกลาง	3	1.88
มีความรู้ระดับน้อย	1	0.63
มีความรู้ระดับน้อยที่สุด	-	-

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ในภาพรวม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมากที่สุด จำนวน 120 คน (ร้อยละ 75.00)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามการตอบคำถามได้ถูกต้องรายข้อ

เนื้อหาของเรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	ผู้ที่ตอบได้ถูกต้อง (n=160)	
	จำนวน	ร้อยละ
1.เกษตรกรรมรุ่นใหม่ต้องเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	139	86.88
2.เกษตรกรรมรุ่นใหม่คือผู้ที่มีความสนใจหรือประกอบอาชีพทางการเกษตร	151	94.38
3.เกษตรกรรมรุ่นใหม่สามารถเป็นเพศใดก็ได้	156	97.50
4.เกษตรกรรมรุ่นใหม่ต้องผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา Young Smart Farmer	143	89.38
5.เกษตรกรรมรุ่นใหม่ต้องมีอายุระหว่าง 17 – 20 ปี	115	71.88
6.เกษตรกรรมรุ่นใหม่ไม่จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร	114	71.25
7.เกษตรกรรมรุ่นใหม่ไม่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือให้คำแนะนำผู้อื่นได้	126	78.25

8.เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องมีการบันทึกข้อมูล และใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	149	93.13
9.เกษตรกรรุ่นใหม่ไม่จำเป็นต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อขายผลผลิตได้	112	70.00
10.เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องเคยเข้าอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์หรือมาตรฐานอื่นๆ	140	87.50
11.เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องมีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	152	95.00
12.เกษตรกรรุ่นใหม่ไม่จำเป็นต้องรักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป	109	68.13
13.การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่สามารถช่วยยกระดับสินค้าเกษตรได้	154	96.25
14.การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี	153	95.63
15.การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ไม่สามารถการันตีคุณภาพและได้รับมาตรฐานต่างๆ ของสินค้าได้	99	61.88

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความรู้ของนิสิตเรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จากการตอบคำถามตามเนื้อหารายชื่อ พบว่า ความรู้ที่นิสิตตอบถูกมากที่สุดคือ เกษตรกรรุ่นใหม่สามารถเป็นเพศใดก็ได้ รองลงมา การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่สามารถช่วยยกระดับสินค้าเกษตรได้ และการเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี (ร้อยละ 97.50 96.25 และ 95.63 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ความสนใจรับความรู้ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

จากการใช้แบบสอบถามแบบให้เลือกตอบเกี่ยวกับความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ในประเด็น เนื้อหา ระยะเวลา สถานที่ วิธีการ ความถี่ หน่วยงาน ช่องทาง และสื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ พบผลดังตารางที่ 4 - 8

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของคำตอบจำแนกตามเนื้อหาที่สนใจรับความรู้

	(n=160)	
ความสนใจรับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อหาที่สนใจรับความรู้		
แนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่	61	38.13
ประโยชน์ของการเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่	46	28.75
ศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่	28	17.50

คุณสมบัติตามเกณฑ์ของเกษตรกรรุ่นใหม่	15	9.38
ความหมายเรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่	10	6.25

จากตารางที่ 4 การศึกษาความสนใจรับความรู้ ด้านเนื้อหา เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความสนใจรับความรู้ในสัดส่วนมากที่สุด คือ แนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่ รองลงมาคือ ประโยชน์ของการเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ และศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ (ร้อยละ 38.13 28.75 และ 17.50 ตามลำดับ)

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของคำตอบจำแนกตามวัน และเดือนที่สะดวกรับความรู้

(n=160)			
	ความสนใจรับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
วันที่สะดวกรับความรู้			
วันจันทร์		17	10.63
วันอังคาร		12	7.50
วันพุธ		37	23.13
วันพฤหัสบดี		11	6.88
วันศุกร์		25	15.63
วันเสาร์		31	19.38
วันอาทิตย์		27	16.88
เดือนที่สะดวกรับความรู้			
มกราคม		19	11.88
กุมภาพันธ์		8	5.00
มีนาคม		3	1.88
เมษายน		5	3.13
พฤษภาคม		7	4.38
มิถุนายน		6	3.75
กรกฎาคม		5	3.13
สิงหาคม		7	4.38
กันยายน		5	3.13
ตุลาคม		27	16.88
พฤศจิกายน		34	21.25

ธันวาคม	34	21.25
---------	----	-------

จากตารางที่ 5 การศึกษาความสนใจรับความรู้ ด้านวัน พบว่า ด้านวันที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดลอมศึกษาสะดวกรับความรู้ในสัดส่วนที่มากที่สุด คือ วันพุธ รองลงมา วันเสาร์ และวันอาทิตย์ (ร้อยละ 23.13 19.38 และ 16.88 ตามลำดับ) เดือนที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดลอมศึกษา สะดวกรับความรู้ในสัดส่วนที่มากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายนกับเดือนธันวาคม และเดือนตุลาคม (ร้อยละ 21.25 และ 16.88 ตามลำดับ)

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของคำตอบจำแนกตามช่วงเวลา และสถานที่ที่สะดวกรับความรู้

	จำนวน	ร้อยละ (n=160)
ความสนใจรับความรู้		
ช่วงเวลาที่สะดวกรับความรู้		
09.00-12.00 น.	72	45.00
13.00-16.00 น.	88	55.00
สถานที่ที่สะดวกรับความรู้		
ฟาร์มนิสิตภาควิชาการพัฒนารัฐพยาบาลมนุษยและชุมชน	90	56.25
ห้องสัมมนา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์	32	20.00
อาคารศูนย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	28	17.50
ศูนย์การเรียนรู้รวม 2 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	10	6.25

จากตารางที่ 6 การศึกษาความสนใจรับความรู้ ด้านเวลา พบว่า สัดส่วนด้านเวลาที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดลอมศึกษาสะดวกรับความรู้ คือ 13.00 - 16.00 น. มากกว่า 09.00 - 12.00 น. (ร้อยละ 55.00 และ 45.00 ตามลำดับ) ด้านสถานที่ที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดลอมศึกษา สะดวกรับความรู้ในสัดส่วนที่มากที่สุด คือ ฟาร์มนิสิตภาควิชาการพัฒนารัฐพยาบาลมนุษยและชุมชน รองลงมา ห้องสัมมนา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ และ อาคารศูนย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (ร้อยละ 56.25 20.00 และ 17.50 ตามลำดับ)

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของคำตอบจำแนกตามวิธีการรับความรู้ ความถี่ในการรับความรู้ และหน่วยงานที่ให้ความรู้

(n=160)		
ความสนใจรับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการรับความรู้		
บรรยาย	49	30.63
การศึกษาดูงาน	48	30.00
การสาธิต	35	21.88
การปฏิบัติ	28	17.50
ความถี่ในการรับความรู้		
1 ครั้ง/เทอม	125	78.13
2 ครั้ง/เทอม	35	21.88
หน่วยงานที่ให้ความรู้		
ภาควิชาการพัฒนาศักยภาพคนและชุมชน	113	70.63
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	47	29.38

จากตารางที่ 7 การศึกษาความสนใจรับความรู้ ด้านวิธีการรับความรู้ พบว่า สัดส่วนด้านวิธีการรับความรู้ที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ การบรรยาย รองลงมา การศึกษาดูงาน และการสาธิต (ร้อยละ 30.63 30.00 และ 21.88 ตามลำดับ) ด้านความถี่ในการรับความรู้ พบว่า สัดส่วนด้านความถี่ที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ 1 ครั้ง/เทอม มากกว่า 2 ครั้ง/เทอม (ร้อยละ 78.13 และ 21.88 ตามลำดับ) ด้านหน่วยงานที่ให้ความรู้ พบว่า สัดส่วนด้านหน่วยงานที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ ภาควิชาการพัฒนาศักยภาพคนและชุมชนมากกว่ากรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ 70.63 และ 29.38 ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของคำตอบจำแนกตามช่องทาง และสื่อสิ่งพิมพ์ในการรับความรู้

(n=160)

ความสนใจรับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางที่สะดวกในการรับความรู้		
อินเทอร์เน็ต	139	86.88
เสียงตามสาย	7	4.38
ป้ายประกาศ	7	4.38
โทรทัศน์	5	3.13
วิทยุ	2	1.25
สื่อสิ่งพิมพ์ในการรับความรู้		
แผ่นพับ	114	71.25
นิตยสาร	30	18.75
หนังสือพิมพ์	16	10.00

จากตารางที่ 8 การศึกษาความสนใจรับความรู้ ด้านช่องทางที่สะดวกในการรับความรู้ พบว่า สัดส่วนด้านช่องทางที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่สะดวกรับความรู้ คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 86.88) ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า สัดส่วนด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ที่นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาสะดวกรับความรู้มากที่สุด คือ แผ่นพับ รองลงมา นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 71.25 18.75 และ 10.00 ตามลำดับ)

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

จากผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมากที่สุด (2) ความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา นิสิตส่วนใหญ่สนใจรับความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของเกษตรกรรมรุ่นใหม่ วันที่นิสิตส่วนใหญ่สะดวกรับความรู้มากที่สุด คือ วันพุธ ในเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม และเดือนตุลาคม ระหว่างช่วงเวลา 13.00-16.00 น. สถานที่ที่นิสิตส่วนใหญ่สะดวกรับความรู้ คือ ฟาร์มนิสิตภาควิชาการพัฒนารักษามนุษย์และชุมชน ห้องสัมมนาคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ และอาคารศูนย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน วิธีการรับความรู้คือ การบรรยาย การศึกษาดูงาน และการสาธิต ความถี่ในการรับความรู้คือ 1 ครั้ง/เทอม หน่วยงานที่นิสิตส่วนใหญ่ต้องการให้เป็นผู้ให้ความรู้ คือ ภาควิชาการพัฒนารักษามนุษย์และชุมชน ช่องทางที่สะดวกในการรับความรู้คือทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ในการรับความรู้ที่นิสิตส่วนใหญ่ต้องการคือแผ่นพับ

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจว่านิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องเกษตรกรรมรุ่นใหม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนลทวารรณ มากหลาย (2557) และกลุ่มพัฒนา

ยุวเกษตรกร กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร (2560) ที่พบว่า แม้ว่าแนวคิดเกษตรกรรุ่นใหม่จะได้รับความสนใจจากบุคคลรุ่นใหม่จำนวนมาก แต่ปัญหาที่พบคือบุคคลรุ่นใหม่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ถูกต้องและสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตส่วนใหญ่สนใจรับความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่มากที่สุด แม้ผลการวิจัยจะว่า นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ แต่กลับพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตน่าจะมีความรู้เดิมหรือประสบการณ์การเรียนรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวมาตั้งแต่ต้นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพราะเป็นสิ่งที่ นิสิตสนใจ ดังนั้น สาขาวิชาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาสมควรอย่างยิ่งที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและเป็นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมของนิสิต

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตส่วนใหญ่สนใจรับความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนั้นภาควิชาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดของเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และเป็นการเสริมประสบการณ์ให้แก่ นิสิตยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่า การศึกษาความรู้และความสนใจรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาผู้วิจัยสนใจเพียงระดับความรู้และวัดความสนใจรับความรู้เท่านั้น ดังนั้นจึงควรศึกษาเพื่อวัดระดับความต้องการรับความรู้เรื่องเกษตรกรรุ่นใหม่ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยเพิ่มกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถเจาะลึกในกลุ่มเป้าหมายและคาดหวังความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ช่วยนักวิจัย ดังปรากฏนามต่อไปนี้ นางสาวภัทรานิชษฐ์ สุ่มเงิน นายศิวกร อ๋มงาม นางสาวกัญญาณัฐ ยินดี นางสาวปฎิสิริ บุตรพิเศษ นายปริญญา เพชรก้อน นางสาวสุกัญญา ตังพุก นายณัฐพล ฤกษ์จรัส และนางสาวพรพัส วิโรจน์รัตนกุล นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2560). **Young Smart Farmer** อนาคตและทิศทางภาคเกษตรไทย. เล่ม 2. (Online) http://www.ictc.doae.go.th/wp-content/uploads/2017/11/YSF_compress.pdf, 3 ตุลาคม 2561
- กลุ่มพัฒนายุวเกษตรกร กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2560). การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น **Young Smart Farmer** กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- นลทวรรณ มากหลาย. (2557). แนวทางการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.